Cena zł 30,—

Tygodnik Gospodarczy

Rok IV | Poznań, dnia 27 marca 1948 | Nr 13

TREŚĆ: Koncesjonowanie handlu — Pobieranie hurtowych i detalicznych marż zysku w jednym przedsiębiorstwie (str. 135) — Narodowy Plan Gospodarczy i Inwestycje (str. 136) — Wyjaśnienia w sprawach księgowych (str. 137) — Ulgi w podatku od wynagrodzeń dla przodujących w pracy (str. 139) — Wiadomości skarbowe (str. 141) — Wezwanie do zgłaszania akcji (str. 142) — Kartoteka.

Koncesjonowanie handlu

Zmiana ramowego rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1947 r. w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. R. P. nr 57, poz. 310).

Minister Przemysłu i Handlu podpisał rozporządzenie z dnia 11 marca 1948 r., którego tekst urzędowy ukaże się w najbliższym Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej nr 13, w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia na zawodowe wykonywanie czynności handlowych. Rozporządzenie to uchyla całkowicie moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1947 r., wymienionego w podtytule artykułu niniejszego i wprowadza zmiany w dotychczasowych zasadach udzielania zezwoleń na prowadzenie prywatnych przedsiębiorstw handlowych. Omówimy niżej kolejno przepisy tego nowego rozporządzenia.

Przyjmując tak jak i uchylone poprzednie rozporządzenie za podstawę art. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i zawodowe wykonywanie czynności handlowych (Dz. U. R. P. nr 43, poz. 220), zmienionej dekretem z dnia 28 października 1947 r. (Dz. U. R. P. nr 66, poz.412), nowe rozporządzenie przewiduje w § 1-szym zasadę, że zawodowe wykonywanie zarobkowych czynności handlowych, a wszczególności prowadzenie przedsiębiorstw handlowych, wymaga uprzedniego zezwolenia władz przemysłowych.

Od tej zasady istnieją niżej wymienione wyjątki, które rozporządzenie dzieli w zależności od rodzajów czynności handlowych.

I. Od obowiązku uzyskania zezwolenia zwolnione są:

a) przedsiębiorstwa państwowe, samorządu terytorialnego i spółdzielnie, jeżeli są prowadzone w zarządzie przedsiębiorstw państwowych, samorządu terytorialnego albo spółdzielni,
b) przedsiębiorstwa, znajdujące się pod zarządem państwowym,
c) spółki handlowe, w których więcej niż połowa kapitału zakładowego należy do Skarbu Państwa lub przedsiębiorstw państwowych.

II. Nie wymagają uzyskania zezwolenia:

a) sprzedaż wyrobów własnej produkcji, jeżeli dokonywana jest z pomieszczeń, na które nie jest wymagane wykupienie oddzielnej karty rejestracyjnej (art. 9 dekretu z dnia 21. 12. 1945 r. o podatku obrotowym, Dz. U. R. P. nr 3, poz. 23 z 1946 r.),
b) czynności bankowe,
c) sprzedaż przez właściciela lub posiadacza gospodarstwa rolnego, leśnego, ogrodowego, hodowlanego, rybnego, łowieckiego lub pszczelarskiego wytworów jego gospodarstwa.

III. Nie są wykonywaniem czynności handlowych w ogóle:

a) usługi rzemieślników w zakresie wykonywanego przez nich rzemiosła,
b) świadczenia polegające przeważnie na wykonywaniu pracy fizycznej, jeżeli przedsiębiorca nie zatrudnia sił najemnych albo zatrudnia tylko siły pomocnicze,
c) czynności polegające na wykonywaniu wolnego zawodu a w szczególności działalność artystyczna, literacka publicystyczna, lekarzy, lekarzy-weterynarii, lekarzy-dentystów, techników dentystycznych, felczerów, położnych, pielęgniarek, adwokatów, notariuszów, obrońców sądowych, inżynierów oraz techników.

Jeśli jednak chodzi o sprzedaż za granicę wyrobów własnej produkcji, wymienionych pod IIa) oraz sprzedaż za granicę przez właściciela lub po-

siadacza gospodarstwa rolnego, leśnego, ogrodowego, hodowlanego, rybnego, łowieckiego lub pszczelarskiego wytworów jego gospodarstwa (II c), zainteresowani przedsiębiorcy muszą zawsze uzyskać na to zezwolenie władz przemysłowych.

Jak widzimy z powyższego, istnieje całkowite zwolnienie od obowiązku uzyskania zezwolenia, następnie ustawodawca rozróżnia przedsiębiorstwa, które nie wymagają uzyskania zezwolenia i nareszcie — przedsiębiorstwa, których czynności nie są wykonywaniem czynności handlowych w rozumieniu przepisów omawianego rozporządzenia.

Obowiązek uzyskania zezwolenia władz przemysłowych dotyczy również osób, które na podstawie przepisów szczególnych uzyskały zezwolenie na wykonywanie czynności handlowych lub prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego od innych władz, a nie od władz przemysłowych a także osób, które uzyskały zezwolenie (koncesje) władz przemysłowych, ale przed dniem 15 listopada 1947 r.

Przepis powyższy dotyczy przedsiębiorstw, które oprócz ogólnego zezwolenia wymagają koncesji szczególnej, jak np. przedsiębiorstwa gospodnie, gastronomiczne itp. Nie należą zatem tu przedsiębiorstwa, które tej szczególnej koncesji nie wymagają, jak np. hurtowy i detaliczny handel spożywczy, włókienniczy itp.

Najistotniejszą dla prywatnego sektora gospodarczego zmianę wprowadza § 5 omawianego rozporządzenia; mianowicie przepis ten zezwala *na natychmiastowe rozpoczęcie czynności handlowych* od dnia złożenia podania o zezwolenie i uiszczenia opłat aż do rozstrzygnięcia sprawy z zatrzeżeniem, że jeżeli wydana będzie decyzja odmowna, to władza przemysłowa wyznaczy równocześnie termin dla likwidacji przedsiębiorstwa, przy czym termin ten nie może być krótszy niż miesiąc i dłuższy niż rok, od chwili doręczenia ostatecznej decyzji.

Widzimy z tego przepisu, że rozporządzenie z dnia 11 marca 1948 r. zerwało z zasadą wyznaczania na rozpoczęcie wykonywania czynności handlowych terminów ulgowych w ogóle, jak to czyniło rozporządzenie uchylone, przewidując w § 4 możliwość rozpoczęcia wykonywania czynności handlowych przez nowe przedsiębiorstwa jedynie do końca 1947 r. na ziemiach starych i do końca 1948 r. — na Ziemiach Odzyskanych.

Obecnie ustawodawca wprowadził ogólną zasadę, określając ją ściśle w ten sposób, że kto złożył przed dniem wejścia w życie tego nowego rozporządzenia albo kto złoży po jego wejściu w życie podanie o zezwolenie na wykonywanie czynności handlowych lub prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego w trybie przewidzianym rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1947 r. (Dz. U. R. P. nr 57, poz. 311), może czynności te wykonywać lub prowadzić przedsiębiorstwo od dnia złożenia podania o zezwolenie i uiszczenia opłat aż do rozstrzygnięcia sprawy, z zastrzeżeniem, jak przewidziane było wyżej, w razie późniejszej ewentualnej odmowy wydania zezwolenia.

Nie ma tu, jak widzimy, również poprzedniego zastrzeżenia co do handlu hurtowego i handlu zagranicznego, w zakresie których wykonywanie czynności handlowych było uzależnione od uprzedniego uzyskania zezwolenia władzy przemysłowej. Pewne zastrzeżenia jednak co do handlu zagranicznego istnieją nadal, o czym przekonamy się niżej. Mianowicie przewidziane w nowym rozporządzeniu prawo wykonywania czynności handlowych lub prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego bez uprzedniego uzyskania zezwolenia nie dotyczy branż i rodzajów handlu, wymienionych w zarządzeniach Ministra Przemysłu i Handlu, wydawanych na podstawie § 38 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1947 r. (Dz. U. R. P. nr 57, poz. 311), jeżeli podanie wniesione zostało po opublikowaniu zarządzenia w Monitorze Polskim.

Dotychczas istnieje jedno takie zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 31 stycznia 1948 r., ustalające terminy dla załatwienia podań o zezwolenie na zawodowe zarobkowe wykonywanie czynności handlowych dla:

1. handlu zbożem i produktami przemiału do dnia 1 marca 1948 r.,
2. przedsiębiorstw gastronomicznych do dnia 1 marca 1948 r.,
3. handlu zagranicznego do dnia 1 kwietnia 1948 r.,
4. hurtu aptekarsko-drogeryjnego do dnia 15 kwietnia 1948 r.

Jeżeli więc ktoś wniósł podanie o udzielenie zezwolenia na prowadzenie jednego z wymienionych wyżej rodzajów handlu po opublikowaniu zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu w Monitorze Polskim, nie wolno mu rozpocząć wykonywania czynności handlowych aż do chwili uzyskania zezwolenia.

Od zasady natychmiastowego rozpoczęcia czynności handlowych od dnia złożenia podania i uiszczenia opłat istniej poza tym jeden ogólny wyjątek a mianowicie ten, gdy dla wykonywania czynności handlowych lub prowadzenia przedsiębiorstwa *wymagane jest zezwolenie lub koncesja na podstawie prawa przemysłowego lub przepisów szczególnych, chyba że:*

1. ubiegający się o zezwolenie przewidziane w ustawie z dnia 2 czerwca 1947 r. (Dz. U. R. P. nr 43, poz. 220): a) uzyskał zezwolenie lub koncesję od innych władz a nie od władz przemysłowych lub b) zawarł umowę z przedsiębiorstwem, dla którego prawnie zastrzeżono wyłączność kupna lub sprzedaży, uprawniającą ubiegającego się o zezwolenie do zawodowego wykonywania czynności handlowych w zakresie tej wyłączności.
2. Jeżeli władze przemysłowe wydadzą ubiegającemu się o zezwolenie zaświadczenie, że z punktu widzenia przepisów szczególnych nie ma przeszkód do tego, ażeby zezwolenie uzyskał.
3. Jeżeli ubiegający się o zezwolenie otrzymał licencję na przemysł okrężny, a czyn-

ności handlowe, które mają być wykonywane, nie zostały objęte zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu, o którym powiedzieliśmy wyżej (wydanym na podstawie § 38 rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 sierpnia 1947 r., Dz. U. R. P. nr 57, poz. 311).

Wreszcie nowe rozporządzenie przewiduje również sankcje karne, dla tych, którzy wykonują zawodowo zarobkowe czynności handlowe lub prowadzą przedsiębiorstwo handlowe, nie posiadając zezwolenia. Podlegają oni karze przewidzianej w art. 27 prawa o wykroczeniach, jeśli tym samym czynem nie zostały naruszone jednocześnie przepisy zagrożone wyższą karą.

Nowe rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia w Dzienniku Ustaw R. P., tzn. z datą tego Dziennika.

Reasumując powyższe dochodzimy do wniosku, że nowe rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 11 marca 1948 roku uwzględniło wszystkie najważniejsze postulaty samorządu gospodarczego i umożliwiło rozwój życia gospodarczego w jego naturalnych przejawach. Do omówienia poszczególnych kwestyj, wynikających z opublikowanych przepisów, powrócimy jeszcze niejednokrotnie.

B. G.

Z okazji Świąt Wielkanocy

wszystkim swoim Czytelnikom składa najlepsze życzenia

Redakcja
Tygodnika Gospodarczego

Pobieranie hurtowych i detalicznych marż zysku
w jednym przedsiębiorstwie

W myśl przepisów art. 1 i art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym (Dz. Ustaw R. P. nr 43, poz. 218) podstawą do obliczenia ceny sprzedażnej, w wypadku gdy na dany towar nie ma wyznaczonej ceny maksymalnej, jest należycie udokumentowana cena zakupu powiększona o dozwolony zysk brutto (marżę zarobkową). Zgodnie z tym przedsiębiorstwo handlu detalicznego ma prawo pobierać zysk brutto jedynie w wysokości ustanowionej w obrotach detalicznych (marżę dla detalisty) niezależnie od źródeł zakupu towaru, przedsiębiorstwo zaś handlu hurtowego — zysk brutto w wysokości ustanowionej w obrotach hurtowych (marżę dla hurtu).

Kupiec postępujący zgodnie z powyższymi przepisami nie narazi się na zarzut nieuczciwości ze strony organów kontrolnych (Społeczna Komisja Kontroli Cen, Komisja Specjalna). Czy jednak z takim zarzutem nie spotyka się kupiec, który prowadzi przedsiębiorstwo handlu hurtowego i jednocześnie przedsiębiorstwo handlu detalicznego, zakupujący towar bezpośrednio we fabrykach i pobierający w obrocie detalicznym zysk brutto dozwolony dla detalu od ceny własnej hurtowej?

Sprawę tę wyjaśnia Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Biuro Cen w piśmie z dnia 19. 1. 1948 r. L. dz. CE/2/690/1830 do Przemysłowo-Handlowej Spółki Inwalidów Wojennych w Łodzi następująco:

Kupiec prowadzący jednocześnie przedsiębiorstwo handlu hurtowego i detalicznego pobiera w obrocie hurtowym zysk brutto dozwolony dla hurtu od ceny zakupu towaru, w obrocie zaś detalicznym pobiera zysk brutto dozwolony dla detalu od ceny własnej hurtowej pod warunkiem:

1. że posiada zezwolenie w myśl zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 8. 1947 r. w sprawie obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych (Dz. Ustaw R. P. nr 57, poz. 310) na prowadzenie przedsiębiorstwa handlu hurtowego i zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa handlu detalicznego;
2. że posiada katę rejestracyjną dla przedsiębiorstwa hurtowego i kartę rejestracyjną dla przedsiębiorstwa detalicznego;
3. że prowadzi odrębne księgi handlowe dla tych przedsiębiorstw;
4. że towary sprzedawane w detalu są fakturowane i księgowane na rachunkach obrotów przedsiębiorstwa hurtowego i na rachunkach obrotów przedsiębiorstwa detalicznego;
5. oraz że prowadzi przedsiębiorstwa w myśl obowiązujących przepisów prawa handlowego i podatkowego.

Również przedsiębiorstwo przemysłowe (wytwórcze), sprzedając swoje produkty we własnych

sklepach hurtowych i detalicznych, może pobierać dozwolone zyski dla danego rodzaju sprzedaży, lecz tylko wtedy, gdy obok formalnych dokumentów, wymaganych obowiązującymi przepisami prawa przemysłowego i podatkowego w odniesieniu do przedsiębiorstwa przemysłowego (wytwórczego), wypełni warunki wymienione w punktach od 1—5 z tym, że towary sprzedawane w hurcie będą fakturowane i księgowane na rachunkach obrotów przedsiębiorstwa przemysłowego (wytwórczego) i na rachunkach obrotów przedsiębiorstwa handlu hurtowego.

Przedsiębiorstwo przemysłowe (wytwórcze) posiadające jedynie sklepy detaliczne wypełnia w części odnoszącej się do nich warunki wymienione w punktach od 1—5 z tym, że towary sprzedawane w detalu będą fakturowane i księgowane na rachunkach obrotów przedsiębiorstwa przemysłowego (wytwórczego) i na rachunkach obrotów przedsiębiorstwa handlu detalicznego.

Przedsiębiorstwo przemysłowe (wytwórcze) posiadające jedynie sklepy detaliczne pobiera zysk brutto dozwolony dla detalu od ceny własnej fabrycznej.

W przypadku wyznaczenia na towar ceny maksymalnej kupiec nie może jej w żadnym razie przekroczyć.

J. H.

Narodowy Plan Gospodarczy i Inwestycje

Uchwalona przez Sejm w dniu 9 marca rb. ustawa o Narodowym Planie Gospodarczym stanowi nowy etap realizacji trzyletniego planu odbudowy gospodarczej. O ogromnym postępie i stałej tendencji rozwojowej świadczą cyfry o wykonaniu planu ubiegłego roku oraz planu na rok bieżący — cyfry, o których informuje bieżąco prasa codzienna.

Realizacja planu zakreślonego dla poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej jest oczywiście nie do pomyślenia bez dokonywania inwestycyj, które preliminowano na rok 1947 z dotacji skarbowych bankowych na sumę ok. 100 miliardów złotych, nie licząc nakładów z środków własnych inwestorów. Chociaż dostawy kredytowe pochodzące z importu, wpływają na powiększenie ogólnej sumy inwestycyj, to jednak plan inwestycyjny opiera się w pierwszym rzędzie na środkach krajowych. Z planowanych środków finansowych na rok 1947 zainwestowano dotychczas około 90%, pozostałe 10% zużyte zostaną przypuszczalnie do końca marca, do którego biegnie ustawowy okres ulgowy.

Najpoważniejszą pozycję w inwestycjach 1947 r. zajęły resorty podlegające Ministerstwu Przemysłu i Handlu (ok. 35%), Ministerstwu Komunikacji (21%), Odbudowy (ok. 19%), Ministerstwu Rolnictwa oraz Ziem Odzyskanych (razem ok. 11%). Pod ęte w ciągu roku uelastycznienie rozprowadzenia kredytów przyczyniło się w niemałym stopniu do przyspieszenia inwestycyj. Mimo trudności, na które napotykano w pierwszych miesiącach ubiegłego roku wskutek opóźnień w dostawach zagranicznych, osiągnięte rezultaty działalności inwestycyjnej są nader pomyślne. Wyniki, którymi dzielimy się dzisiaj z czytelnikami są jednak jeszcze niekompletne, nie obejmują bowiem ostatnich miesięcy okresu inwestycyjnego.

Wszystkie przemysły o znaczeniu podstawowym, wykonały w 1947 r. ustalony dla nich plan z nadwyżką. Do najważniejszych rezultatów osiągniętych w przemyśle zaliczyć trzeba przekroczenie planu wydobycia węgla, zwiększenie o przeszło 20 % mocy dyspozycyjnej elektrowni zaopatrujących kopalnie w energię elektryczną i pokaźny wzrost produkcji w hutnictwie: plan przemysłu węglowego wykonano w 107% , paliw płynnych w 104%, energetycznego w 104%, hutniczego w 114%, metalowego w 102%, elektrotechnicznego w 121%. Również przemysły produkujące przedmioty masowego spożycia (spożywczy, konserwowy, włókienniczy, cukrowniczy itd.) osiągnęły ponad 100% preliminowanej produkcji.

Na odcinku komunikacji na szczególną uwagę zasługują prace inwestycyjne z zakresu odbudowy i wyposażenia kolei: przeszło 1000 km torów przekuto tylko na trasie Zagłębie — Przemyśl, uruchomiono odcinek 35 km linii Tomaszów Mazow. — Radom, odbudowano 14.000 m mostów, nabyto przeszło 200 parowozów i kilkanaście tysięcy wagonów. Przez przebudowanie 1100 km dróg kołowych i 6.700 km bież. mostów osiągnięto znaczne polepszenia połączeń okręgów gospodarczych.

W resorcie Ministerstwa Odbudowy dokonano odbudowy 35.000 izb mieszkalnych w miastach i osiedlach robotniczych, a odbudowa wsi objęła prawie 40.000 zagród. Cyfry te nie są ostateczne; w związku z pomyślnymi warunkami atmosferycznymi akcja budowlana, planowana na 1947 r. jeszcze trwa.

W wyniku akcji likwidacji odłogów, przeprowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, osiągnięto znaczny wzrost zagospodarowania rolniczych obiektów, przy czym równocześnie wzrósł poziom produkcji rolnej tak w dziedzinie produkcji roślinnej jak i zwierzęcej. W ramach przebudowy ustroju rolnego rozparcelowano przeszło 200 tysięcy ha i scalono prawie 70 tysięcy ha. Pomoc dla gospodarstw osadniczych i powstałych z parcelacji, pod egidą Ministerstwa Ziem Odzyskanych, dała osadnikom tych ziem 57.000 ton nasion i zbóż oraz 28.000 ton ziemniaków. 9.000 gospodarstw korzystało z pomocy kredytowej na zakup inwentarza żywego i martwego oraz na inne potrzeby, przy czym przesunięto kilka tysięcy krów na Ziemie Odzyskane.

W resorcie Ministerstwa Rolnictwa odbudowano 176 tartaków, zalesiono wyręby wojenne, nieużytki górskie i nizinne oraz grunty porolne na przeszło 35 tysięcy ha, jak też 130 ha wybrzeża

morskiego. Kilkaset km torów kolejek leśnych przywrócono do stanu używalności. Również wykonanie planu inwestycyjnego żeglugi wykazuje doniosłe rezultaty. Szczególną uwagę poświęcono portowi w Szczecinie, w którym odbudowano 50 tysięcy m kw. powierzchni magazynów i zrekonstruowano nabrzeża instalując poza tym urządzenia portowe. Inwestycje w porcie szczecińskim kontynuuje się w roku bieżącym w szczególnie szerokich rozmiarach. Przeprowadzone w 1947 r. w portach polskich nakłady pozwoliły na wzrost — w porównaniu z r. 1946 — zdolności przeładunkowej o trzy miliony ton, do prawie 11 milionów ton.

Przez inwestycje przeprowadzone w instytucjach bankowych podlegających Ministerstwu Skarbu osiągnięto wskutek budowy albo kapitalnego remontu pomieszczenia na łącznie 685 tysięcy m. Nakłady resortów Ministerstwa Oświaty pozwoliły na wyposażenie zakładów szkolnictwa różnego typu, Ministerstwa Zdrowia — na znaczne zwiększenie ilości łóżek i urządzeń szpitalnych, Poczt i Telegrafów — na usprawnienie łączności wewnątrz kraju i uzyskanie kilku linii zagranicznych. Wreszcie inwestycje sektora prywatnego, dokonane z kredytów państwowych oraz środków własnych przez przedsiębiorstwa prywatnego przemysłu i zakłady rzemieślnicze, aczkolwiek nie osiągnęły pełnych granic nakreślonych planem, przyczyniły się jednak znacznie do podniesienia sprawności technicznej i zwiększenia zdolności produkcyjnej. Miało to miejsce przede wszystkim w tych przedsiębiorstwach, których produkcja zasila wielki przemysł i rolnictwo.

Kontynuacja prac w ramach uchwalonego planu gospodarczego i planu inwestycyjnego pozwoli na realizację powziętych zamierzeń na rok 1948. Wtenczas produkcja przemysłowa przekroczy normy przedwojenne, a produkcja zbóż wzrośnie o poważny odsetek.

Wyjaśnienia w sprawach księgowych

K. K. — Poznań — 1. Czy żona właściciela przedsiębiorstwa zatrudniona w jego firmie jako stała siła biurowa, zgłoszona również do Ubezpieczalni Społecznej, płaci także podatek od uposażeń czy też jej pensja zostaje wliczona do dochodu męża?

Członkowie rodziny tylko wyjątkowo pozostają w stosunku umowy o pracę w razie faktycznej a nie fikcyjnej pracy i otrzymywania wynagrodzeń w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu osób o podobnych kwalifikacjach a wykonywujących te same czynności, w razie zastępowania faktycznej najemnej siły obcej. Zasadniczo współpraca członka rodziny opiera się nie o zasady prawa prywatnego, lecz prawa rodzinnego. Art. 15 dekretu o podatku dochodowym mówi wyraźnie, że dochody małżonków opodatkowuje się łącznie. Jeżeli więc potrąca się żonie podatek od wynagrodzeń, to niezależnie od tego potrącenia, należy uzyskany dochód doliczyć do dochodu męża osiągniętego z przedsiębiorstwa. Oczywiście odprowadzony podatek od wynagrodzeń od uposażenia żony ulega potrąceniu przy płaceniu zaliczki na podatek dochodowy. Praktyczniej zatem i lepiej jest nie odprowadzać podatku od wynagrodzeń, doliczając wypłacone wynagrodzenie członkowi rodziny do dochodu podatnika.

2. Jak księgować robociznę właściciela warsztatu rzemieślniczego? Czy można uznawać jego rachunek prywatny a obciążyć w klasie czwartej jednolitego planu kont grupę 41 „Robociznę"?

Po myśli obowiązującego dekretu z dnia 8 stycznia 1946 r. o podatku dochodowym wszelkiego rodzaju wkładu właściciela we formie pracy do przedsiębiorstwa nie uważa się za koszt uzyskania przychodu . Z tej przyczyny księgowanie pracy właściciela w ustalonej wartości w klasie kosztów ma w przedsiębiorstwie rzemieślniczym czy przemysłowym raczej charakter natury gospodarczej i kalkulacyjnej z zupełnym pominięciem wymogów skarbowych. Jeżeli zatem księgujemy ustaloną wartość włożonej pracy przez właściciela na dobro rachunku prywatnego, pamiętać należy, że ta suma nie jest potrącalna od dochodu i należy ją uwzględnić przy wyprowadzaniu tzw. bilansu podatkowego albo na wypadek wypracowania bilansu handlowego wykazać w zeznaniu podatkowym sumę niesłusznie zaliczoną na koszt prowadzenia przedsiębiorstwa. Przy zaliczkach miesięcznych, obliczając czysty zysk doliczamy odpowiednią kwotę miesięczną zaliczoną na dobro rachunku prywatnego.

A. P. — Miastko — Na pytanie Pana w sprawie potrącalności wynagrodzenia płaconego żonie jako sile biurowej jest powyżej w części pierwszej wyjaśnienie.

C. P. — Chorzów — Spółka z ogr. odpow. założona w 1945 r. zaprzestała swą działalność 31 grudnia 1945 r. Walne zgromadzenie udziałowców uchwaliło likwidację spółki dopiero w marcu 1948 r. W czasie od 1946 r. (stycznia) do marca br. nie dokonano żadnych transakcyj. Poszczególni wspólnicy inkasowali w okresie martwym należności od odbiorców i spłacali zobowiązania. Czy należało za wspomniany wyżej martwy okres sporządzać bilanse? Z jaką datą księgować zainkasowane oraz płacone przez wspólników kwoty?

Odpowiedź na pytanie jest zasadniczo prosta. Przedsiębiorstwo istnieje tak długo, dopóki nie uległo zupełnej likwidacji, a zatem jeszcze w chwili obecnej, gdyż, jak wynika z pytania, dopiero w bm. walne zgromadzenie uchwaliło likwidację przedsiębiorstwa. Ponadto jasne jest, że mimo nieprzeprowadzania żadnych transakcyj handlowych, tj. przede wszystkim zakupu i sprze-

daży, inkasowano należności i regulowano zobowiązania, które winny znaleźć swe odzwierciedlenie w księgach handlowych chronologicznie w tym dniu, w których inkaso czy wypłata nastąpiła. Trudno sobie wreszcie wyobrazić niezaistnienie choćby drobnych kosztów przedsiębiorstwa, jak np. utrzymanie substancji majątkowej, koszty korespondencji itp. Należało więc wszystkie te zjawiska w księgach uwidocznić i corocznie sporządzić bilans oraz złożyć zeznania o obrocie i dochodzie.

Z zapytania dowiadujemy się, że księgi handlowe zabrał Urząd Rewizyjny w 1946 r. i zwrócił dopiero w lutym 1948 roku. I ten fakt nie zwalnia przedsiębiorstwa od zaprowadzenia na ten okres nowych ksiąg handlowych, gdyż musiały być kierownictwu znane przyczyny, które spowodowały tak długie przetrzymywanie ksiąg handlowych. Jeżeli zaś stało się to przypadkowo, to winę ponosi kierownictwo przedsiębiorstwa, które we właściwym czasie winno się domagać zwrotu ksiąg albo zapytać, jak uwidaczniać transakcje inkasa i spłacania długów w okresie braku pierwotnych ksiąg handlowych.

M. P. — Ryczywół — Sporządziłem bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 1947 r. który przedstawia się następująco:

Aktywa		Pasywa	
1. Kasa	17.133,10	1. Wierzyciele	399.885,27
2. Dłużnicy	363.112,94	2. Fundusz amortyzacyjny	30.408,25
3. Towary	234.004,60	3. Nadzwyczajne odpisy na zużycie	698.685,50
4. Ruchomości	2.050,—	4. Kapitał	753.346,78
5. Maszyny	128.755,—		
6. Inwentarz żywy	200.000,—		
7. Nieruchomości	38.425,—		
8. R-k prywatny	846.428,74		
9. Czysta strata	52.416,42		
	1.882.325,80		1.882.325,80

Pobrania właściciela oraz czysta strata przewyższają dotychczasowy kapitał zakładowy przedsiebiorstwa. Według liczb księgowych kapitał wyczerpał się, jakkolwiek w istocie jest on poważny. Jak należy postąpić, aby zlikwidować rachunek prywatny, w którym mieszczą się pobrania właściciela na potrzeby prywatne oraz wydatki niepotrącalne od dochodu i stratę bilansową, by jednocześnie utrzymać kapitał. Czy przez zastosowanie mnożnika i jak ta sprawa przedstawia się praktycznie?

Zanim udzielimy wyjaśnienia po myśli stawionych pytań, najpierw uwagi natury ogólnej. Przesłany nam odpis bilansu mówi właściwie bardzo mało, szkoda, że nie otrzymaliśmy bilansu tabelarycznego, tj. danych początkowych, osiągniętych obrotów oraz rachunku wyników. Dlatego uwagi nasze w rodzaju analizy podajemy z pewnymi zastrzeżeniami.

Wykazana strata nasuwa wątpliwości, a to chociażby ze stosunkowo wysokich pobrań na rachunek prywatny, która to suma w wysokości zł 846.428,74 stanowi po stronie aktywów (z pominięciem straty) prawie że 50% ogólnej sumy aktywów. Z innych składników majątkowych wydaje się bardzo nikły remanent surowców, półfabrykatów i towarów gotowych, ujętych w jednej sumie pod nazwą „Towary". Daje to do pewnego stopnia zaciemnienie, gdyż w przedsiębiorstwie przemysłowym (a o takie w danym przykładzie chodzi) dokładne wyspecyfikowanie wartości pozwoliłoby dotrzeć do ewtl. dalszych zastrzeżeń. Jeżeli właściciel pobrał stosunkowo wysoką sumę, natenczas jest to dowodem dość poważnego obrotu, gdyż należy przypuszczać, że składniki majątkowe stałe nie uległy zmniejszeniu, jeżeli nie nawet zwiększeniu. Byłoby również ważne dla analizy pogotowie kasowe. Z bilansu wynika jedynie stan gotówki w kasie, brak natomiast uwidocznienia stanu pogotowia kasowego w banku. Być może, że istnieje w banku zadłużenie, — niestety ze strony pasywów nie znajdujemy żadnej wyraźnej pozycji. Reasumując powyższe uwagi stwierdza się chociażby pobieżnie pewne zasadnicze niedociągnięcia.

Jeżeli na rachunku prywatnym figurują inne wydatki niepotrącalne, to niewątpliwie znajdujemy tam płacone zaliczki na podatek dochodowy. Z ogólnej pobranej sumy w ciągu roku przypada miesięcznie na pobrania prywatne złotych 70.535,72. Przypuszczamy, że tytułem zaliczek na podatek dochodowy płacono co najmniej złotych 15.000,— miesięcznie, co stanowi rocznie zł 180.000,—. W wypadku istotnej straty należałoby wprowadzić w księgi handlowe pozycję pretensji do Urzędu Skarbowego o powyższą kwotę, wówczas końcowy kapitał ukształtowałby się jak następuje:

a)	kapitał początk. w dn. 1. 1. 47 r.		zł 753.346,78
b)	plus wpłacone zaliczki na pod. doch. (w przypuszczalnej kwocie)		zł 180.000,—
			933.346,78
c)	mniej r-k prywatny	zł 846.428,74	
	„ czysta strata	zł 52.416,42	898.845.16
d)	kapitał końcowy w dn. 31. 12. 47		zł 34.501.62

Tym samym kapitał przedsiębiorstwa byłby podtrzymany, jakkolwiek silnie zredukowany.

Przyjmując w dalszym założeniu, że zaliczek na podatek dochodowy w minionym roku nie płacono i obrót był tak nikły, że wykazany zysk brutto nie pokrył wszelkich potrącalnych kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa, natenczas lo-

liczone do kategorii ubezpieczeń na życie lub od wypadków, lecz w ramach klasyfikacji dekretu mogą być traktowane tylko jako rodzaj ubezpieczeń rzeczowych.

3. Komisowa sprzedaż

Elementy obrotu:

a) U komisanta przy czynnościach komisowej sprzedaży obrotem jest suma należnej prowizji oraz innych wynagrodzeń za wykonane usługi, jeżeli komisant:

1. działa na rachunek osób, opłacających podatek obrotowy z tytułu sprzedaży towarów, będących przedmiotem komisu,
2. prowadzi prawidłowe księgi handlowe i udowodni stosunek komisu umową pisemną lub korespondencją,
3. nie otrzymuje dla siebie, niezależnie od umówionego wynagrodzenia komisowego bądź zamiast wynagrodzenia, różnicy między ceną istotnie osiągniętą a ceną sprzedażną ustaloną w umowie komisu.

Przy czynnościach komisu, nie odpowiadających wszystkim wyżej określonym warunkom, uważa się za obrót całkowitą sumę odpłaty, jaka przypadłaby komisantowi, gdyby działał na rachunek własny.

b) **Sprzedaż na rachunek osób opłacających podatek obrotowy.** Jednym z zasadniczych warunków uznania komisu jest działanie na rachunek osób, opłacających podatek obrotowy z tytułu sprzedaży towarów, będących przedmiotem komisu. Nie wymaga się tego warunku, jeżeli komisant działa na rachunek osób trzecich przy sprzedaży tych produktów rolnych oraz surowców i półwyrobów, niezbędnych dla rolnictwa lub przemysłu krajowego, których wykaz ustala minister skarbu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Wykaz ten ujęty jest zarządzeniem ministra skarbu z dnia 20 stycznia 1947 r. i obejmuje następujące przedmioty (produkty rolne oraz surowce i półwyroby) niezbędne dla rolnictwa lub przemysłu krajowego a sprzedawane przez komisanta po dniu 1 stycznia 1946 r.: nasiona roślin leczniczych, strączkowych, oleistych, pastewnych, warzyw i traw, chmiel, kakao w ziarnach, zioła lecznicze;

Otręby i makuchy, mączka mięsna i kostna oraz mączka z krwi; wełna, wyczeski i odpadki wełniane, bawełna, wyczeski i odpadki bawełniane, włókno konopno-lniane,

manilla, juta, pilśń, filc, słoma różowa; trawy morskie, gąbki, korek, fibra, orzech kamienny, skóry surowe i sztuczne, drzewo farbiarskie i garbarskie, drzewo papierówka;

tlenek: ceru, uranu, kobaltu, chromu, niklu, miedzi, manganu, baru; kwas fluorowodorowy, kwas borowy, selen, selenian sodu, siarczan kobaltu, glazury ceramiczne, naftalon, szlaka salmiakowa, farby kryjące i anilinowe, barwniki, balsam copaive, benzol, olej płuczkowy, gliceryna, woski naturalne i sztuczne, lanolina, wazelina żółta, parafina, asfalt, proszek bakelitowy, żywica, ekstrakty roślinne, ekstrakt quebrachowy, szelak, kauczuk, celuloidy;

klej, kazeina, tran, łój, inne tłuszcze techniczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, olejek do złota, złoto matowe płynne 12 proc. i błyszczące 6 proc., surowce farmaceutyczne;

azbest, braunsztyn, boraks, saletra potasowa, minerały zawierające dwuchromiany sodu i potasu, minerały zawierające bor, gips chirurgiczny, rudka do wyżarzania, dolomit, ruda chromowa i manganowa, szpaty, magnezyt, kryolit, apatyty, fosforyty, ziemia okrzemkowa, grafit, piryt, galena, glina kapslowa;

stal srebrzanka, miedź, nikiel, bizmut, wolfram, antymon, proszek aluminiowy, aluminium szlif, surówki; żelazo: prętowe, kształtowe, na drut, uniwersalne, taśmowe gorąco i zimno walcowane; blachy: cienka, średnia, gruba, biała ocynowana; odlewy żeliwne i stalowe, odlewy stopowe, łożyska kulkowe.

c) **Udowodnienie stosunku komisu:** — Przez czynności komisowej sprzedaży rozumie się — zgodnie z przepisami kodeksu handlowego — podejmowanie się sprzedaży rzeczy ruchomych (towarów itp. lub papierów wartościowych) w imieniu własnym a na rachunek innej osoby (komitenta).

Niespełnienie przy komisowej sprzedaży chociażby jednego z warunków wymienionych wyżej pod lit. a), pociąga za sobą opodatkowanie całkowitej odpłaty, jaka przypadłaby komisantowi, gdyby dokonał tej czynności na rachunek własny, według stawek podatkowych przewidzianych dla danego rodzaju obrotu.

W przypadku, gdy czynności komisowej sprzedaży lub komisowego zakupu wykonują z nakazu władz nadzor-

czych przedsiębiorstwa i instytucje państwowe oraz przedsiębiorstwa pozostające pod zarządem państwowym, nakaz taki traktuje się na równi z umową pisemną lub korespondencją w rozumieniu wymogów przewidzianych wyżej pod lit. a).

Praktyka administracyjna ustaliła następujące zasady opodatkowania komisu: przy wymiarze podatku obrotowego stosunek komisu nie może być uznany, gdy warunki umowy komisowej nie zostały całkowicie dotrzymane i miały miejsce chociażby pojedyncze przypadki, uzasadniające nieuznanie stosunku komisowego.

Nie może być przeto uznany stosunek komisowy w takich przypadkach, gdy na przykład jedna umowa komisowa obejmuje sprzedaż trzech artykułów, a warunki komisu zostały przez komisanta dotrzymane tylko w stosunku do jednego lub dwóch spośród trzech komisowo sprzedawanych artykułów. Również nie może być uznany stosunek komisowy, jeżeli komisant nawet w jednym przypadku pobrał na swoją korzyść większą część różnicy pomiędzy ceną istotnie osiągniętą przy sprzedaży a ceną ustaloną w umowie na rzecz komitenta.

Natomiast w przypadku, gdy komisant prowadzi sprzedaż komisową na podstawie kilku umów i całkowicie dotrzymał warunków komisowej sprzedaży w stosunku do niektórych tylko spośród zawartych umów, stosunek komisu może być uznany jedynie w odniesieniu do transakcyj komisowych, wynikających z umów, których warunki komisowej sprzedaży zostały w całości dotrzymane. Operacje wynikające z umów, których warunki komisowej sprzedaży nie zostały dotrzymane oraz z umów, nie odpowiadających warunkom komisu, podlegają opodatkowaniu od pełnego obrotu towarowego.

Dekret o podatku obrotowym nie uzależnia uznania stosunku komisu od zawarcia pisemnej umowy, w szczególności zaś nie przepisuje, by dowodem stosunku komisowego mogła być tylko umowa pisemna.

Brak limitowania cen sam przez się nie przemawia również przeciw istnieniu stosunku komisowego, w szczególności zaś okoliczność, że strony nie ustaliły wysokości wynagrodzenia komisowego przed daniem i wykonaniem poszczególnych zleceń, nie jest sama wystarczającą podstawą do zaprzeczenia stosunku komisowego.

Obrót podatkowy[28)]

Wystawianie faktur przez komitenta na towary, stanowiące przedmiot sprzedaży komisanta, powoduje automatycznie nieuznanie stosunku komisu.

d) Wynagrodzenie komisowe: — wynagrodzeniem komisowym za wykonane świadczenia jest nie tylko prowizja lub komisowe między klientem a komisantem ustalone, lecz są nim także wszelkie korzyści materialne komisanta, które on ciągnie ze stosunku komisowego, w szczególności także w postaci przerzucania części swych kosztów handlowych na komitenta; z drugiej strony przedsiębiorstwo komisowe, które oprócz umówionej prowizji komisowej osiąga jeszcze z transakcyj komisowych dodatkową korzyść w postaci zatrzymywania dla siebie części dyskonta weksli, otrzymanych tytułem zapłaty za towar, opłaca podatek od pełnego obrotu.

Dla uznania stosunku komisowego obojętną jest rzeczą czy prowizja ustalona jest od ceny oznaczonej przez komitenta czy też w ten sposób, że komisant uprawniony jest dobić do ceny sprzedaży swoją prowizję w oznaczonej wysokości, nawet zawierającą koszty dowozu i przywozu towarów oraz składowe. Wydatki natomiast komisanta na utrzymanie składów i magazynów dla towarów, oddanych mu do komisowej sprzedaży stanowią koszty handlowe tegoż komisanta i jako takie wchodzą w skład obrotu podatkowego jego przedsiębiorstwa.

e) Prawidłowe księgi handlowe. — Jednym z zasadniczych elementów dla udowodnienia istnienia stosunku komisu są prawidłowo prowadzone przez komisanta księgi handlowe. Ministrowi skarbu służy jednak prawo zwalniania komisantów od obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych, jeżeli stosunek komisowy i obrót wynika z prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych komitenta.

Wychodząc z założenia ,że prowadzona przez komisantów w myśl obowiązującego prawa i zgodnie ze zwyczajami handlowymi księgowość stanowi podstawę do ustalenia majątku i wyników działalności handlowej komisanta oraz do rozliczeń z odbiorcami i komitentem, w ramach zawartej z nim umowy, należy podkreślić, że księgowość komisanta powinna ujawniać wszelkie dokonane przez niego interesy oraz stan własnego i powierzonego majątku.

Stąd też w księgach handlowych komisanta winny być wykazywane towary otrzymane do komisowej sprzedaży, sprzedaż tych towarów oraz wszelkie związane z komisem operacje (wpłaty z tytułu sprzedaży, inkaso należności, dyskonto wierzytelności, przelew lub przekaz należności itp.) bez względu na formę i zakres odpowiedzialności komisanta, nie wyłączając rozliczeń z komitentem.

Towary pozostałe na składzie z końcem roku winny być wykazane w inwentarzu i bilansie.

Dla kontroli towarów komisowych zaleca się otworzyć specjalny rachunek składu w księdze magazynowej lub składowej bądź też w kartotece lub w księdze głównej, prowadzony w porządku chronologicznym poszczególnych operacyj oraz według rodzajów towarów i ich ilości a w przypadku nieprowadzenia oddzielnej kontroli osobowej komitentów — nadto według poszczególnych komitentów.

Rachunek składu powinien być prowadzony ilościowo, może być przy tym prowadzony również w wartościach pieniężnych, przy czym wartości pieniężne należy ustalać bądź symbolicznie bądź według cen rzeczywistych lub limitowanych.

Rodzaj i ilość ksiąg zależy od uznania komisanta z tym jednak, że kontrola towarów komisowych musi znaleźć w nich odpowiednie uwzględnienie.

W inwentarzu towary komisowe jakkolwiek nie stanowią własności komisanta, jednakże zgodnie z dotychczasową praktyką winny być zamieszczane w aktywach pod właściwym mianem, według ilości a ewentualnie również według wartości pieniężnych. Jednocześnie w pasywach należy wstawić równoważnik tej pozycji jako prawo komitenta do wykazanego w aktywach towaru komisowego .Te same wartości należy wykazać w bilansie lub w dodatku do bilansu (poza bilansem), przy czym ilości towarów komisowych mogą być pominięte.

Inwentarz w swoim rozwoju, występując od najdawniejszych czasów jako księga obejmująca całkowity majątek właściciela, zmienił się z czasem w księgę handlową, w której ujawnia się pełny majątek zarobkowy kupca.

Obrót podatkowy [30)]

Na tej też praktyce oparte jest zaufanie komitenta do komisanta, któremu powierza on swoje towary z obowiązkiem utrzymywania ich i sprzedaży z zachowaniem należytej staranności, przy czym — celem zabezpieczenia mienia i praw komitenta (lub komitentów) — komisant obowiązany jest przedsięwziąć wszelkie kroki, jakie by podjął jako staranny kupiec w odniesieniu do własnego majątku.

Stąd też jest rzeczą nie do pomyślenia, aby komisant nie zorganizował odpowiedniej kontroli rachunkowej, obejmującej powierzone mu z tytułu stosunku komisowego towary. Obojętną jest przy tym rzeczą czy towary komisowe wprowadzone zostaną do ksiąg w wysokości rzeczywistej czy symbolicznej oraz czy wprowadzone zostaną w części bilansu (inwentarza) przeznaczonej na składniki majątkowe własne czy poniżej linii zamknięcia bilansu; chodzi o to, aby istnienie tych towarów w posiadaniu komisanta zostało odpowiednio zaznaczone w jego księgach zgodnie z praktyką handlową i istniejącymi w tej mierze zasadami księgowości.

Księgowość komisantów może obejmować łącznie czynności na rachunek własny oraz czynności komisowe.

Odrębność ksiąg wskazana jest tylko w przypadku prowadzenia odrębnych co do rodzaju i charakteru interesów handlowych.

W myśl wyraźnego postanowienia art. 16 ust. 4 pkt. 2 dekretu o podatku obrotowym, przedsiębiorstwa komisowe, nie prowadzące prawidłowych ksiąg handlowych, winny być traktowane jako działające na rachunek własny. W świetle cytowanego postanowienia dekretu obojętną jest kwestia czy na podstawie ksiąg da się ustalić wysokość prowizji, otrzymanej przez komisanta oraz czy stosunek komisu stwierdzony został nie budzącymi wątpliwości umowami z komitentami. Wymóg bowiem prawidłowych ksiąg u komisanta jest materialnym wymogiem uznania komisu jako takiego.

Sposób księgowania transakcyj przez komisanta jest dla istoty komisu bez znaczenia, ponieważ o charakterze prawnym transakcji komisowej nie decyduje sposób księgowania, lecz zachowanie wymogów dekretu.

f) Komitent udziałowcem komisanta. — W tej mierze obowiązuje zasada prawna, że kwota otrzymana przez

komisanta od komitenta na pokrycie kosztów handlowych jest wynagrodzeniem komisowym, podlegającym opodatkowaniu, choćby komitent był jednocześnie udziałowcem komisanta.

Jeżeli np. komisant — w niniejszym przykładzie spółka z o.o. — w myśl umowy komisowej otrzymuje od komitentów pewien określony procent wpływów z dokonanej za jej pośrednictwem sprzedaży towarów, z którego to wynagrodzenia utrzymywać miała biuro, składy i ponosić wszelkie bez wyjątku koszty handlowe, a gdyby to nie wystarczało na pokrycie wydatków, przysługiwało ponadto spółce w myśl umowy prawo obciążenia rachunku poszczególnych komitentów niedoborem powstałym z przewyżki wydatkowanych sum na koszty handlowe nad uzyskaną od komitentów sumą, — należy stwierdzić, iż sumy wpłacone na pokrycie niedoboru kosztów handlowych nie są w istocie rzeczy niczym innym jak dodatkowym wynagrodzeniem komisanta za świadczenia na rzecz komitentów, polegające na komisowej sprzedaży ich towarów.

Takie wynagodzenie dodatkowe podlega podatkowi obrotowemu w myśl wyraźnego przepisu art. 16 ust. 4, który stanowi, że obrotem jest suma prowizji oraz wszelkich innych wynagrodzeń za wykonane usługi.

g) Subkomis. — W tej mierze aktualne są wyjaśnienia przedwojenne centralnych władz skarbowych a mianowicie, że art. 16 ust. 4 dekretu o podatku obrotowym nie ogranicza pojęcia komisu do tych tylko przypadków, gdy stosunek ten zachodzi pomiędzy właścicielem towaru jako komitentem i jego bezpośrednim komisantem. Jak wynika z przepisów prawa handlowego, zawarcie przez komisanta umowy komisowej w przedmiocie wykonania zlecenia, udzielonego przez komitenta (czyli zawarcie umowy tzw. subkomisowej), zasadniczo jest dopuszczalne i podlega tym samym regułom, co i stosunek komisu, abstrahując oczywiście od pewnych bezpośrednich uprawnień, służących komitentowi wobec komisanta oraz odpowiedzialności, jaką ten ostatni ponosi wobec pierwszego za wykonanie czynności przez subkomisanta.

Wobec powyższego stosunek tzw. subkomisu, jeżeli zostanie przez podatnika należycie udowodniony, winien być traktowany dla celów podatkowych na równi z ko-

misem bezpośrednim, tj. stosunkiem, zachodzącym między właścicielem towaru jako komitentem i jego komisantem i w konsekwencji zakwalifikowany jako podpadający pod postanowienia art. 16 ust. 4 dekretu o podatku obrotowym.

h) Powstanie obrotu u komitenta. — Przy komisowej sprzedaży obrót podatkowy w przedsiębiorstwie komitenta powstaje w chwili sprzedaży towaru przez komisanta a nie dopiero w chwili późniejszego rozliczenia się komitenta z komisantem.

4. Komisowy zakup.

U komisanta — przy czynnościach komisowego zakupu — obrotem jest całkowita suma odpłaty, jaka przypadłaby komisantowi, gdyby działał na rachunek własny. W przedsiębiorstwach państwowych i związków samorządu terytorialnego oraz ich zrzeszeniach, w przedsiębiorstwach pozostających pod zarządem państwowym lub związków samorządu terytorialnego oraz w spółdzielniach umieszczonych w wykazie, które ustala minister skarbu, przy czynnościach komisowego zakupu obrotem jest kwota otrzymanej prowizji oraz innych wynagrodzeń za wykonane usługi pod warunkami podanymi wyżej w rozdziale 3 dla komisowej sprzedaży.

Zgodnie z dekretem, przy komisowym zakupie opodatkowuje się pełny obrót tak, jakby stosunek komisu nie istniał. Wyjątki od tej zasady przewiduje dekret w tych przypadkach, gdy komisantem jest przedsiębiorstwo państwowe, związków samorządu terytorialnego albo spółdzielnia. Za obrót podatkowy przy komisowym zakupie u tych komisantów przyjmuje się kwotę otrzymanej prowizji oraz innych wynagrodzeń, jeżeli spełnione zostaną warunki, pod jakimi na zasadach ogólnych zostaje uznany stosunek komisowej sprzedaży.

5. Pośrednictwo.

Przy czynnościach wszelkiego rodzaju pośrednictwa obrotem jest prowizja i inne wynagrodzenia za wykonane usługi. Jeżeli jednak pośrednik posiada towar lub nim dysponuje, obrotem jest całkowita suma odpłaty, jaka by mu przypadła, gdyby działał we własnym imieniu i na własny rachunek. Tej ostatniej zasady nie stosuje się do ajentów działających w imieniu i na rachunek przedsię-

gicznie rozumiejąc przedsiębiorstwo musiałoby umniejszyć swą substancję majątkową, co przypuszczalnie nie miało miejsca.

Co do zastosowania mnożnika, tj. identycznego, jaki bywa stosowany przy nadzwyczajnych odpisach (w minionym roku kalendarzowym pięćdziesięciokrotnego) można by znaleźć wyjście celem zachowania kapitału i niewykazywania tzw. podbilansu, lecz wówczas wkroczylibyśmy przynajmniej na jeden okres gospodarczy w taki stan, który mógłby stworzyć mankament, jeżeli chodzi o ciągłość bilansową. Uważam, że ta konieczność nie zaistnieje i raczej należałoby zbadać dokładnie poszczególne rachunki księgi głównej, a z całą pewnością uzyskamy taki stan faktyczny, który nie spowoduje wyprowadzenie podbilansu.

Nie jest wykluczone, że mogłaby zaistnieć taka okoliczność, która nie pozwoli nam wyprowadzić innego rezultatu, lecz tylko pod warunkiem takich wyników, które w żadnym wypadku nie będą przedmiotem wątpliwości i zastrzeżeń. Wyżej przytoczony bilans jest niestety zbyt słabym argumentem.

M. A. — Katowice — 1) Czy, abstrahując od zasady prawidłowości księgowania, istnieje ustawowy obowiązek kontowania wszystkich zaszłości gotówkowych w handlu hurtowym albo detalicznym poprzez konto-korrent (księgę odbiorców i dostawców)?

Ustawowego obowiązku w odniesieniu do powyższej sprawy nie ma. Technika księgowości znajduje swe oparcie o dwojakiego rodzaju prawa a mianowicie prawo zwyczajowe i ustawowe. Bardzo często oba te prawa znajdują swe silne powiązanie, a niekiedy codzienne życie gospodarcze przedsiębiorstwa nakazuje stosować taką metodę, która da jak najkorzystniejsze wyniki albo sprawdzany. Pisaliśmy w 1946 r. na łamach Tygodnika o konieczności zachowywania jak najdalej idącej przejrzystości między innymi z uwagi na łatwość stwierdzenia informacyj skarbowych w czasie lustracji lub rewizji ksiąg handlowych ze strony władz skarbowych. I właśnie praktyka wykazuje najdobitniej, że częściowo bezpośrednie księgowanie dokonanych transakcyj gotówkowych utrudnia pracę przy sprawdzaniu informacyj. Ujawnienie wszelkich obrotów z dostawcami czy odbiorcami poprzez konta odbiorców i dostawców lub księgę interesentów ma również dodatnią stronę z uwagi na przeprowadzenie analizy rynku zbytu albo podaży. Bardzo często zdarza się, że faktura od klienta dobiega do nas z kilkudniowym opóźnieniem, — przy większym obrocie handlowym przedsiębiorstwa napotyka się na trudności w odszukiwaniu danej transakcyj w księdze kasowej lub na rachunku zakupu czy sprzedaży. To też abstrahując zupełnie od sposobu zapłaty, tj. gotówką czy na kredyt, w interesie przejrzystości ksiąg handlowych, w interesie ich jasności i łatwego korzystania z dokonanych zapisków zaleca się wszystkie transakcje zawarte ze stałymi klientami przeprowadzać przez konta osobowe. W mniejszym przedsiębiorstwie okazuje się ta sprawa zbędna, w większym niestety logicznie rozumując postępowalibyśmy, tak jak wyżej cytujemy.

2) Czy małżonek ma prawo pobierania poborów w przedsiębiorstwie żony? Z punktu widzenia podatkowego, tj. podatku dochodowego, tego rodzaju pobierania dolicza się do dochodu żony i odwrotnie, jak to wykazywaliśmy w dzisiejszych odpowiedziach na innym miejscu.

3) Czy wspólnicy spółek jawnych mają prawo pobierania poborów we formie pensji w przedsiębiorstwie?

Wspólnik przedsiębiorstwa (spółki jawnej) może pobierać wynagrodzenie jako kierownik, lecz otrzymywane wynagrodzenie dobija się do jego dochodu z przedsiębiorstwa. Zwyczaj ten jest bardzo często praktykowany, chociażby z uwagi na stały wkład pracy jednego ze wspólników, podczas gdy pozostali nie pracując biorą udział jedynie w zyskach. Oczywiście z przyczyny większej korzyści wspólnika zatrudnionego w przedsiębiorstwie, ten ostatni ma większy dochód i dlatego dla niego podstawa opodatkowania jest słusznie wyższa. Wypłacane natomiast pobory wspólnikowi są kosztem przedsiębiorstwa. Ponadto należy pamiętać, że zatrudniony w przedsiębiorstwie wspólnik podlega identycznemu ubezpieczeniu społecznemu jak i inni pracownicy.

Ulgi w podatku od wynagrodzeń dla przodujących w pracy

W zakładach pracy podległych Central. Zarz. Przemysłów Państwowych i w przedsiębiorstwach państwowych rozwinął się w ostatnich miesiącach 1947 r. ruch współzawodnictwa pracy. W wyniku tego ruchu pokaźna ilość pracowników osiągnęła znaczne podwyższenie swych wynagrodzeń.

Skala podatku od wynagrodzeń nie przewiduje w zakresie norm podatkowych odchyleń, które by również na odcinku podatkowym poparły i wzmocniły współzawodnictwo pracy. Ponieważ jednak obecnie obowiązujące stawki podatkowe mogłyby oddziaływać hamująco na ruch współzawodnictwa pracy, Ministerstwo Skarbu uznało, że tymczasem należy stosować ulgi w podatku od wynagrodzeń dla pracowników przodujących w pracy i w związku z tym poleca stosować do odwołania następujące zasady przy opodatkowaniu podatkiem od wynagrodzeń — wynagrodzeń przodujących w pracy pracowników.

I. Począwszy od dnia 1 stycznia 1948 roku należy przodującym w pracy pracownikom zakładów pracy:

a) podległych Centralnym Zarządom Przemysłów Państwowych,
b) przedsiębiorstw państwowych,
c) przedsiębiorstw spółdzielczych branży budowlanej, o ile w tych zakładach stosowane są układy zbiorowe obowiązujące w tych samych gałęziach przemysłu państwowego,

którzy osiągnęli wynagrodzenie równające się albo wyższe od wielokrotności wynagrodzenia podstawowego, podanego w poniższej tabeli — obliczać podatek od wynagrodzeń od całego wynagrodzenia podlegającego opodatko-

waniu, wypłaconego za dany okres wypłaty według stopy procentowej, wynikającej ze skali dołączonej niżej, z zastosowaniem *30% obniżki* podatku z tytułu przodownictwa w pracy. Podstawę obniżki 30%-owej z tytułu przodownictwa pracy stanowi podatek obliczony *przed* zastosowaniem rodzinnych zniżek lub zwyżek podatkowych.

Podstawę do obliczenia zniżek lub zwyżek rodzinnych stanowi podatek obliczony bez zastosowania obniżki 30% z tytułu przodownictwa w pracy. Zniżka odnosi się do tych podatników przodujących w pracy, których wynagrodzenie nie przekracza *360.000,— zł* w stosunku rocznym (dotychczas 240.000,— zł).

Zwyżka w podatku z art. 10 pod. od wynagr. wynosi dla przodowników pracy: 1) w stosunku do podatników nie mających na utrzymaniu dzieci w wieku ponad 21 lat, nieżonatych lub niezamężnych, gdy wynagrodzenie ich przekracza 240.000 złotych rocznie (dotychczas 120.000 zł rocznie).

2) w stosunku do podatników nie mających na utrzymaniu dzieci, żonatych lub zamężnych od przeszło lat 2-ch, gdy wynagrodzenie przekracza 320.000 zł rocznie (dotychczas 160.000 zł rocznie).

Za *wynagrodzenie podstawowe* uważa się: płacę zasadniczą z dodatkiem przemysłowym, dodatkiem wyrównawczym, dodatkiem funkcyjnym, dodatkiem za specjalność lub kwalifikacyjnym, dodatkiem za pracą uciążliwą dla zdrowia oraz dodatkiem sezonowym.

Tabela wielokrotności wynagrodzenia podstawowego, uprawniająca do ulg w podatku od wynagrodzeń dla przodujących w pracy.

Poz. bież.	W zakładach pracy przemysłu	Wielokrotność wynagrodzenia podstawow. uprawniająca do ulg w pod. od wynagrodzeń dla przodujących w pracy
1	węglowego	4,0
2	hutniczego	3,0
3	włókienniczego	3,5
4	metalowego	3,5
5	elektrotechnicznego	3,5
6	mineralnego	3,5
7	drzewnego	3,5
8	skórzanego w dziale obuwniczym	3,5
9	skórzanego w dziale garb.-futrzanym	6,0
10	paliw płynnych	3,0
11	chemicznego	2,5
12	papierniczego	2,5
13	fermentacyjnego	2,5
14	spożywczego	2,5
15	konserwowego	2,5
16	energetycznego	2,0
17	budowlanego	2,0
18	poligraficznego	2,0
19	transportowego	3,5
20	stoczniowego	3,5

W zakładach pracy podległych CZP Cukrowniczego ulga podatkowa dla osób przodujących w pracy dotyczy tylko premii ponadkampanijnej, wynikającej z układu o współzawodnictwie pracy w przemyśle cukrowniczym. Ulgę tę oblicza się jak następuje: wartość premii ponadkampanijnej uważa się za jednorazowe wynagrodzenie i oblicza się od niej podatek według skali dołączonej poniżej z zastosowaniem 30% ulgi od ustalonej kwoty podatku przed zastosowaniem zniżek lub zwyżek rodzinnych.

Osoby uznane za pracowników przodujących w pracy powinny być oznaczone w listach płacy oraz w wykazach potrąceń lub odpisach list płacy przedkładanych władzom skarbowym przez podkreślenie czerwonym atramentem. Poza tym należy umieścić dodatkowo dane w jednej kwocie co do podstawowego wynagrodzenia.

II. W razie wypłaty pracownikowi przodującemu w pracy w danym okresie wypłaty prócz periodycznego wynagrodzenia również wynagrodzenia nieperiodycznego (jednorazowego), nie wynikającego z przodownictwa pracy, należy przodującemu w pracy obliczać podatek od wynagrodzeń bez przyznania ulg o których mowa w części I dla tego wynagrodzenia jednorazowego; zasada ta jednak wyklucza zastosowania dla wynagrodzeń wynikających z przodownictwa pracy ulgi z części I.

III. Różnice w nie dobranym w myśl zasad części I podatku od wynagrodzeń Ministerstwo Skarbu umarza.

IV. Nagrody za wynalazki nie podlegają podatkowi od wynagrodzeń.

V. Przykład obliczenia ulg dla przodujących w pracy.

Przykład.

Przemysł węglowy.

A. Rębacz o stawce godzinowej 17 zł, czyli dniówkowej 136 zł, otrzymał tytułem wynagrodzenia za dany miesiąc:

1.	24 dniówki a 136 zł . . zł	3.264	
2.	dod. dołowy 20% od 3.264 zł	653	3.917 zł
3.	501 wózków (czyli 174% wykonania normy) akord 3.264 zł × 1,0 × 3,5 . . .		11.424 zł
4.	dodatek zachodni		900 zł
5.	wartość stołówki		600 zł
6.	wartość węgla deputatowego . .		580 zł
	ogółem		17.421 zł

Przy miesięcznym okresie wypłaty (wynagrodzenie zaokrąglone 17,420 zł × 12 = 209.040 zł) stopa procentowa według dotychczasowej skali wynosi 8%. Obliczenie podatku według skali dotychczasowej:

Podatek od 17.420 zł — 8% . .	1393 zł
25% zniżka z art. 9	348 zł
pozostaje do potrącenia podatek	1045 zł

B. Rębacz ten uzyskuje prawo do ulg dla przodujących w pracy, ponieważ wielokrotność wynagrodzenia podstawowego uzyskana przez niego wynosi:

$$\frac{17.421}{3.917} = 4,4$$ i jest wyższa niż 4 (ob. Cz. I poz. 1 Tabeli).

C. Podatek należy obliczyć od całego wynagrodzenia otrzymanego w okresie wypłaty, tj. od 17,420 zł, według stopy procentowej, wynikającej z niżej podanej skali podatkowej, tj. 5%. Przyj

mując, że podatnik jest żonaty i ma na utrzymaniu 3 małoletnich dzieci przysługuje mu zniżka 25%. Należy najpierw przyznać ulgę dla przodujących w pracy, tj. obniżyć obliczony podatek o 30% a następnie przyznać zniżkę o 25% od podatku obliczonego bez zastosowania zniżki.

Obliczenie podatku.

1.	Podatek wg 5% od 17.420		871 zł
2.	a) 30% zniżka podatku z tytułu ulg dla przodujących w pracy od 871 zł	261 zł	
	b) 25% zniżka od 871 zł . .	218 zł	479 zł
	po zastosowaniu obu zniżek a) i b) podatek wynosi		392 zł

Różnica nie dobranego podatku między 1.045 zł a 392 zł, tj. 653 zł, podlega umorzeniu.

VI. Ulgi powyższe obowiązują przy wynagrodzeniach wypłacanych po dniu 31 grudnia 1947 roku bez względu na czas, za jaki przypadają.

VII. Zakłady pracy, które obliczyły podatek od wynagrodzeń wbrew podanym wyżej zasadom mają prawo sprostowania obliczenia podatku według zasad niniejszych przez sporządzenie nowych obliczeń z zaznaczeniem:

1. podatku obliczonego według skali i zasad dotychczasowych,
2. podatku przypadającego według zasad niniejszych,
3. podatku przypadającego do umorzenia,
4. kwoty podatku wpłaconego do kasy urzędu skarbowego (rewizyjnego),
5. kwoty ewentualnej nadpłaty podatku przypadającego do potrącenia z podatku należnego za następne okresy wypłaty.

O dokonanym sporządzeniu sprostowań, zakład pracy obowiązany jest zawiadomić właściwy urząd skarbowy (rewizyjny) w terminie do dnia 15 kwietnia 1948 r. w formie odpowiedniego wykazu, zawierającego dane umożliwiające urzędowi skarbowemu (rewizyjnemu) skontrolowanie zasadności przyznania ulg; niezależnie od tego należy umieścić w przypadku zarachowania nadpłaty podatku odpowiednią wzmiankę w wykazach potrąceń lub odpisach list płac jako też w samy listach płacy miarodajnego okresu, w którym następuje potrącenie nadpłaty.

Skala podatku od wynagrodzeń dla obliczenia ulg podatkowych dla przodujących w pracy.

1. Podatek wymierza się według skali następującej:

Stopień wynagrodzenia	Wysokość wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	%
1	108.000	120.000	1
2	120.000	130.000	1,5
3	130.000	140.000	2
4	140.000	150.000	2,5
5	150.000	170.000	3
6	170.000	190.000	4
7	190.000	210.000	5
8	210.000	230.000	6
9	230.000	250.000	7
10	250.000	300.000	8
11	300.000	350.000	9
12	350.000	400.000	10
13	400.000	450.000	12
14	450.000	500.000	14
15	500.000	600.000	16
16	600.000	700.000	18
17	700.000	800.000	20
18	800.000	900.000	22

2. Przy wynagrodzeniach przekraczających w stosunku rocznym 900.000 zł podatek wynosi 22% i oprócz tego 30% kwoty wynagrodzenia stanowiącego nadwyżkę ponad 900.000 zł.

3. Podstawę do ustalenia stopy procentowej podatku stanowi wynagrodzenie obliczone w stosunku rocznym.

4. Dla ustalenia stopy procentowej i obliczenia podatku zaokrągla się wynagrodzenie do pełnych dziesiątków zł w dół, sumę podatku zaś do pełnych zł, odrzucając końcówki wyrażone w groszach.

Wiadomości skarbowe

OPATA SKARBOWA OD PODAŃ I ŚWIADECTW W ZAKRESIE PRAWA PRZEMYSŁOWEGO.

Celem wyjaśnienia wątpliwości i usunięcia dowolności w pobieraniu opłaty skarbowej od zgłoszeń o rozpoczęciu prowadzenia przemysłu ze stałą siedzibą a nie należącego do przemysłów koncesjonowanych lub przemysłu rzemieślniczego oraz od podań o koncesje i licencje, jak również od wydawanych na skutek tych zgłoszeń i podań przez władze przemysłowe potwierdzeń odbioru zgłoszenia albo kart rzemieślniczych, koncesji i licencji, Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że zgłoszenie prowadzenia przedsiębiorstwa nie wymagającego koncesji w dopełnieniu ustawowego obowiązku — nie jest podaniem w rozumieniu tabeli opłat skarbowych, a przeto zgłoszenie rozpoczęcia prowadzenia przemysłu ze stałą siedzibą, nie należącego do przemysłów koncesjonowanych lub przemysłu rzemieślniczego niekoncesjonowanego — nie podlega opłacie skarbowej.

Natomiast potwierdzenie odbioru zgłoszeń na prowadzenie obu tych rodzajów przemysłu podlega opłacie skarbowej w wysokości 1.000,— zł, od potwierdzeń zgłoszenia na prowadzenie przedsiębiorstwa nie wymagającego koncesji; zezwolenie na prowadzenie tych przedsiębiorstw, tj. przemysłu wolnego lub przemysłu rzemieślniczego, nie jest ustawą wymagane, ale prowadzić je można dopiero po uzyskaniu potwierdzenia zgłoszenia o rozpoczęciu ich prowadzenia i właśnie to potwierdzenie zgłoszenia — wydawane dla rzemiosła w formie karty rzemieślniczej — jest przedmiotem opłaty skarbowej.

Takiej samej opłacie skarbowej podlega karta rzemieślnicza, wydana na skutek ponownego zgłoszenia rozpoczęcia prowadzenia przemysłu rzemieślniczego niekoncesjonowanego przez rze-

mieślnika, który zaniechał lub zrzekł się uprawnienia przemysłowego i zwrócił posiadaną kartę rzemieślniczą; w przypadku jednak, gdy chodzi tylko o wymianę karty rzemieślniczej na skutek zmiany w osobie zastępcy lub miejsca wykonywania rzemiosła — należy pobrać, zarówno od podania o dokonanie powyższych zmian, jak i od wydanej na to podanie karty, po 50,— zł opłaty skarbowej, gdyż nie jest to zgłoszenie rozpoczęcia prowadzenia przemysłu. Wydana karta nie nadaje petentowi żadnego nowego uprawnienia przemysłowego, lecz jedynie stwierdza obecny stan faktyczny uprawnienia posiadanego.

Co do opłaty skarbowej od podań o zezwolenie na prowadzenie przemysłów koncesjonowanych (art. 8 prawa przemysłowego) lub przemysłu okrężnego oraz od koncesji i licencji, wydawanych na skutek tych podań — to pod względem opłaty skarbowej oba te rodzaje przemysłu należy traktować jednakowo, tj. pobierać od podań po 500 zł, od koncesji lub licencji po 1500 zł; przedsiębiorstwo bowiem jest prowadzone na stałe w rozumieniu tabeli opłat skarbowych, jeżeli zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstwa nie ogranicza się do wykonania jednej lub pewnej ściśle oznaczoczonej ilości czynności zarobkowych.

Udzielenie licencji na prowadzenie przemysłu okrężnego na przeciąg jednego roku — jest zezwoleniem (koncesją) na stałe prowadzenie przedsiębiorstwa wymagającego koncesji. (Z okólnika Min. Sk. z dnia 13. 1. 48).

Wezwanie do zgłaszania akcji

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu dostała zgodnie z dekretem z dn. 3. II. 1947 r. wyznaczona przedstawicielem dla następujących osób prawnych: 1. Olejarnia — Szamotuły, Tow. Akc. w Szamotułach, 2. Garbarnia Parowa W. Sawicki Sp. Akc. w Opalenicy, 3. „Gleba" Tow. Roln.-Handl. S. A. w Poznaniu, 4. Drukarnia Dziennika Poznańskiego S. A. w Poznaniu, 5. Drukarnia Katolicka S. A. w Poznaniu, 6. Gazeta Powszechna S. A. w Poznaniu, 7. Młyn Poznański S. A. w Poznaniu, 8. „Juta" S. A. w Poznaniu, 9. Bank Młynarzy S. A. w Poznaniu, 10. „Wagon" Sp. Akc. w Ostrowie.

Izba Przemysłowo-Handlowa wzywa posiadaczy dokumentów na okaziciela emitowanych przez powyższe Spółki do zarejestrowania ich w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, ul. Mickiewicza 31, pokój nr 23. Akcje niezarejestrowane do dnia 4. IV. 1948 r. tracą w myśl powyższego dekretu moc prawną.

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-łamowej zł 15,—

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P.A.P." Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31 Tel. 518-62, 23-65, 23-68.

Ogłoszenia przyjmuje „PAR" Polska Agencja Reklamy, Fr. Krajna, Poznań, Fr. Ratajczaka 7. Tel. 30-80 i 91-58 i oddziały Kraków, Rynek Główny 46 — Tel. 583-66 Bydgoszcz — Al. 1 Maja 16. Tel. 17-66 Toruń — ul. Małe Garbary 2 Katowice — Warszawska 23, skr. poczt. 703 - Tel. 344-88

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 45-00.

Konto P. K. O. — V - 4085

Cena numeru 30.— zł, prenumerata kwartalna 300.— zł

Odbito czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a. K - 49523